

ARCHIEFNIEUWS

NIEUWSBRIEF VAN DE COMMISSIE VOOR ARCHIEF EN DOCUMENTATIE
VAN DE NEDERLANDS GEREFORMEERDE KERKEN

Van de redactie

In dit nummer kunnen we u melden, dat de vergaderstukken van ruim 30 jaar Landelijke Vergaderingen toegankelijk zijn gemaakt, zowel per vergadering als op onderwerp. Een mooie toegang op de archieven is op die manier verkregen.

Verder een artikel over de mogelijkheden het eigen archief te gebruiken voor het beschrijven van de geschiedenis van de eigen gemeente.

Heeft u vragen of opmerkingen over deze Nieuwsbrief of andere vragen over archivering neem dan contact op met de landelijk archivaris (zie colofon).

Veel meer informatie over en van het Landelijk Archief vindt op de website: www.ngk.nl/archief.

Archiefstukken Landelijke Vergaderingen tot en met 2001 ontsloten

Dankzij de waardevolle hulp van mevrouw H. Bronsveld uit Zoetermeer zijn de stukken van alle gehouden Landelijke Vergaderingen geïnventariseerd. Naast de inventarisatie van de stukken van de Landelijke Vergaderingen zijn onderwerpsdossiers aangelegd, waarin alles over een bepaald onderwerp is opgenomen. Het betreft de vergaderingen 1968 tot en met 2001, in totaal 15. Helaas ontbreken stukken uit de periode 1968-1974.

Door deze wijze van dossiervorming is het nu mogelijk geworden bij nader onderzoek over een bepaald onderwerp, bijv. vrouw in het ambt, de betreffende map te raadplegen, waarin alle informatie uit verschillende Landelijke Vergaderingen aanwezig is.

Al met al een prachtige aanvulling op de ontsluiting van onze archieven aanwezig in het Landelijk Archief.

Geschiedschrijving van de plaatselijke kerk hoe pak je dat aan?

Wie regelmatig bezig is met het beheren en ordenen van het archief van de plaatselijke kerk, zal toch ook met enige regelmaat een blik werpen in de oudere, bijna nooit opgevraagde delen van het archief. Zo bieden oude kerkenraadsnotulen en vroegere nummers van het kerkblad een schat aan informatie over het wel en wee van de eigen gemeente in het verleden.

Zorgvuldig bewaren is de primaire taak van de archiefbeheerder. Maar er is meer mogelijk met het archief!

Idee

Als van de eigen gemeente nog geen geschiedschrijving bestaat, is het een goed idee die plaatselijke geschiedenis te gaan beschrijven en in boekvorm uit te geven. Daarvoor dient eerst de kerkenraad enthousiast gemaakt te worden. Voor het gebruik van het archief voor dit doel is immers toestemming van de kerkenraad nodig. Ook zullen er financiële middelen beschikbaar moeten worden gesteld. Een boek - of in beknoptere vorm een brochure - uitgeven kost geld.

Is de kerkenraad akkoord, dan kan onder verantwoordelijkheid van diezelfde kerkenraad aan de klus worden begonnen.

Uitgangspunten

Het is van belang goed voor ogen te houden, hoe men wil gaan schrijven. Een objectieve kijk op het eigen verleden is onontbeerlijk, maar niet gemakkelijk. Wie de geschiedenis van veel Nederlands Gereformeerde Kerken beziet, kan niet om ontstane breuken heen. Het is zaak om pijnlijke kwesties zo neutraal mogelijk te beschrijven. Denk daarbij ook

aan schorsingen van eigen predikanten in gevallen van seksueel misbruik of wegen disfunctioneren. Hoe pijnlijk en verdrietig ook: het kan niet weggemoffeld of verzwegen worden.

Daarom is de keus voor de schrijver van het beoogde boek van groot belang. Kan de persoon zo objectief mogelijk de eigen geschiedenis beschrijven en laat hij/zij zijn of haar eigen ervaringen uit het verleden niet te veel meespelen? Een aantal meelezers, bijvoorbeeld vanuit de kerkenraad, kan voor de schrijver een goede ondersteuning zijn.

De informatiebronnen

Allereerst is het nodig te inventariseren welke bronnen beschikbaar zijn. Die vallen ruwweg in twee delen uiteen: archieven en literatuur.

Archieven. Allereerst is het eigen archief van groot belang. Nagegaan moet worden of het compleet is of dat er lacunes zijn. Ook het regio-archief is van belang. Immers de plaatselijke gemeente staat niet op zichzelf. Dat geldt ook voor de archieven van de Landelijke vergadering. Ook die kunnen van nut zijn. Bewaard gebleven archieven van predikanten kunnen eveneens een bron van informatie zijn.

Tot slot zijn archieven van kerken, waaruit de NGK voortkomt van belang. Immers de meeste plaatselijke NG-kerken kennen een lange voorgeschiedenis.

Archieven van vrijgemaakte (vanaf 1944) en synodaal-gereformeerde kerken (vanaf Afscheiding/Doleantie) en zelfs de hervormde archieven kunnen een rijke informatiebron zijn. Deze laatste archieven zijn uiteraard alleen van belang indien de schrijver ook de mogelijkheid en tijd heeft om die voorgeschiedenis - soms vanaf de Hervorming, maar ook vanaf de Afscheiding 1834 is mogelijk - te beschrijven.

Literatuur. Voor een algemeen overzicht van de periode waarover men schrijft, is het raadplegen van encyclopedieën, literatuur over de geschiedenis van Nederland en de gereformeerde kerken (vanaf de Afscheiding 1834) van belang. Indien niet voldoende tijd hieraan besteed kan worden, kan ook volstaan worden met het alleen raadplegen van boeken betreffende de NGK.

Ook het raadplegen van literatuur over de plaatselijke en regionale kerkgeschiedenis is waardevol.

Raadpleeg daarvoor bijv. de online catalogi van (theologische) bibliotheken. Ook hebben gemeente-

en streekarchieven literatuur- en documentatiebestanden.

Ook het Landelijk Archief kan u op weg helpen.

Vraag gerust de landelijk archivaris om advies of kijk op de website: www.ngk.nl/archief.

Tot slot een greep uit de beschikbare literatuur:

*H.J.Ph.G. Kaajan ea., ... *Het maken van veel boeken ... : handleiding voor geschiedschrijving van gereformeerde kerken*, Amsterdam 1996, ISBN 90-5383-488-5.

*G. van de Brink, H.J. van der Kwast, *Een kerk ging stuk : relaas van de breuk die optrad binnen de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt in de jaren 1967-1974*, Amsterdam 1992, ISBN 90-6064-758-0.

*A.H. Algra, *Van Nederlands Hervormd tot Nederlands Gereformeerd*, Amsterdam 1984, ISBN 90-6064478-6.

*A. Kamsteeg, *Een breuk te ver : de Open Brief tussen Vrijgemaakten en Nederlands Gereformeerden*, Kampen 1995, ISBN 90-297-1289-9.

**Akkoord voor kerkelijk samenleven van de Nederlands Gereformeerde Kerken*, Lelystad 2005, ISBN 90-5881-229-4.

**De Nederlands Gereformeerde Kerken*, 3e, herz. dr., Amsterdam 1988, ISBN 90-6064-690-8.

Herhaalde oproep: wie helpt ons met de website?

In het vorige nummer van *Archiefnieuws* deden we een oproep of u in uw omgeving soms iemand wist die bereid zou zijn onze website aan te passen. Ons ontbreekt de kundigheid om de site up-to-date te houden. Het bevordert de actualiteit in grote mate. Helaas kregen we geen reactie op onze oproep. Weet u dus iemand, die tijd en gelegenheid heeft om dat voor ons te willen doen, dan horen we dat graag van u.

*****
*****

COLOFON

Redactieadres, tevens adres Landelijk Archief:
Koekoekstraat 25, 3136 XP Vlaardingen
t.a.v. dhr. D. Smits, landelijk archivaris

